

5. StartupBlink. (2023). *Global Startup Ecosystem Index Report*. Retrieved from <https://startupblink.com>
6. World Bank. (2022). *Green Growth: Opportunities for Sustainable Development*. Retrieved from <https://www.worldbank.org>
7. UNEP. (2021). *Global Green New Deal Policy Brief*. Retrieved from <https://www.unep.org>
8. Koellinger F. D., Thurik R. Entrepreneurship and the business cycle. *The Review of Economics and Statistics*. 2012. No. 94. P. 1143–1156.

VOLKOV YEVGENIYI GEORGIYOVYCH, LISHCHYNSKYI MYKHAILO PETROVYCH, KYRYCHENKO ARTEM OLEKSANDROVYCH. GREEN STARTUPS: THE GUARANTY TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN GLOBAL ECONOMIC CHALLENGES. *The article examines the role of green startups as a key factor in the sustainable development of Ukraine's economy and ecological landscape. Modern global environmental challenges, such as climate change, environmental pollution, and resource depletion, create a need for innovative solutions that minimize negative impacts on the environment. Green startups, which focus on renewable energy, ecological transportation, waste recycling, and energy efficiency, all these conceptual components play a crucial role in this transformation.*

The scientific article analyzes the impact of green innovations on the national economy, including the creation of new work places, the development of emerging markets, the attraction of foreign investments, and the stimulation of industrial ecological modernization. In the article have been highlighted the successful state of Ukrainian's green startups such as Recycling Solutions (industrial waste recycling), Go To-U (a platform for electric vehicle charging), and Effa (manufacturing of eco-friendly products).

The research identifies the main challenges faced by green startups in Ukraine: insufficient government support, a lack of targeted financing programs, low levels of environmental awareness among the population, and difficulties for entering to international markets. It has been proposed the optimal solutions, including the development of an effective support system for innovative activity of enterprises, expansion of international cooperation, and the implementation of educational programs for achieving the high level of environmental consciousness.

Further research in this area should focus on developing mechanisms to stimulate green startups' development, integrating them into global value chains, and assessing the long-term economic and environmental benefits of their activities.

Keywords: *green startups, innovations, sustainable development, green economy, renewable energy, ecological transportation, waste recycling*

ing, energy efficiency, investments, ecological modernization, international cooperation, technological solutions.

УДК 005.932:631.1(477)

DOI: 10.31673/2415-8089.2024.042733

Гавриш Оксана Миколаївна,
*кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

Білуха Олег Валентинович,
*аспірант,
Національний університет
біоресурсів і природокористування України*

РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена визначенні ролі управління запасами та їх впливу на підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. Розглянуто сутність поняття

«запаси» різними науковцями та відповідно до чинного законодавства України. Наведено класифікацію запасів та перелік причин щодо необхідності створення запасів на підприємстві. Досліджено основні поняття управління запасами та їх вплив на ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств. Встановлено, що існує традиційний та сучасний підхід до управління запасами. Доведено, що при управлінні запасами слід враховувати всі можливі витрати на них. Розглянуто основні види витрат при управлінні запасами. Встановлено, що неефективне управління запасами може призвести до збитків. Наведено інструменти управління запасами, сучасний стан та тенденції розвитку сільськогосподарських підприємств, а також особливості управління запасами в аграрному секторі. Охарактеризовано сучасні методи управління запасами, які слід використовувати для підвищення ефективності управління запасами в сільськогосподарських підприємствах, в т. ч. й в умовах воєнного стану.

Ключові слова: управління, запаси, управління запасами, ефективність, сільськогосподарські підприємства, попит, пропозиція, витрати, прибуток.

Постановка проблеми. Сільське господарство є однією із найважливіших галузей української економіки, забезпечуючи значну частку експорту та робочі місця для населення України. Управління запасами є надзвичайно важливим елементом діяльності будь-якого сільськогосподарського підприємства, оскільки впливає на ефективність виробництва, обіг товарів, фінансові результати та задоволення клієнтів. Запаси складають важливу частину активів і мають значний вплив на ліквідність підприємств, оскільки їх недостатня кількість може призвести до зупинки виробництва або втрати клієнтів через неможливість задовільнити попит.

Як свідчить практика, запаси належать до об'єктів, в які необхідно вкладати значні капіталовкладення, і через це вони являють собою один із факторів, що формують політику сільськогосподарського підприємства та впливають на ефективність його функціонування. Однак значна кількість підприємств недооцінює важливість ефективного управління запасами та не враховує перелік потреб, який може виникнути у майбутньому з наявним своєчасним плануванням необхідної кількості запасів, і через це, на жаль, несе додаткові витрати, яких можна було б уникнути. Саме вміле управління запасами є одним із ключових аспектів для забезпечення ефективної господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Першоджерелами теорії управління запасами вважаються наукові праці таких зарубіжних дослідників, як Ф. Харріс (1915), К. Стефанік Алмейер (1927), К. Андлер (1929) та Р. Уїлсон (1934). Можна стверджувати, що Р. Уїлсон зробив вагомий внесок у дослідження теми управління запасами, адже він є автором формули для розрахунку оптимального розміру замовлення за критерієм мінімізації сукупних витрат на зберігання продукції й повторення замовлення, і цей підхід отримав міжнародне визнання [1].

Вагомий внесок у дослідження питань управління запасами та їх впливу на підвищення ефективності діяльності підприємств, в т. ч. й сільськогосподарських, зробили такі сучасні українські науковці, як І. В. Балабась, І. А. Бержанір, Н. М. Бондаренко, О. І. Гадзевич, Ю. В. Гибало, Н. М. Гудзенко, А. В. Дмитренко, Н. І. Коваль, О. А. Подолянчук, Л. О. Рубан, В. В. Сопко, Т. І. Яковенко, А. М. Яресько, Т. А. Шпятиковська та ін. Проте, незважаючи на ґрунтовні наукові дослідження, питання управління запасами є актуальними і потребують дослідження з урахуванням специфіки діяльності сільськогосподарських підприємств.

Метою статті є визначення основних теоретичних аспектів управління запасами та їх впливу на підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у процесі дослідження для збору, аналізу, оцінки інформації, представлення результатів та формування висновків було використано діалектичний метод наукового пізнання, а також загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Поняття «запаси» як економічна категорія з'явилося на початку 90-х років ХХ ст. з прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік і

фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 та введенням у дію національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку [2; 7].

На думку Рубан Л.О. та Яковенко Т.І. «запаси є предметами праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі, а свою вартість повністю переносять на готову продукцію. Ототожнювати поняття «матеріальні ресурси» із запасами не можна, оскільки останні включають лише предмети праці. Поняття «матеріальні ресурси» є більш широким, а терміни «запаси», «предмети праці» є лише їх частиною» [10].

Як зазначають Гудзенко Н.М. й Гибало Ю.В. «запаси є складовою частиною групи матеріальних ресурсів, які формують економічні (виробничі) ресурси підприємства, становлять основу продукції, що виготовляється, та сприяють процесу її виготовлення або поліпшують властивості готової продукції» [8].

Подоланчук О. А. під запасами розуміє «матеріальні оборотні активи, які протягом операційного циклу використовуються в повному обсязі для створення продукції, товарів, надання послуг, виконання робіт, а також для будь-яких господарських чи управлінських потреб підприємства» [9].

Запаси в бухгалтерському обліку визначаються як активи, які підприємство утримує для продажу і при здійсненні поточної діяльності, а також активи, які використовуються у виробничому процесі або в процесі надання послуг. В Україні поняття запасів регулюється Національним стандартом бухгалтерського обліку (П(С)БО) 9 «Запаси» [2].

Запаси в контексті Господарського кодексу України [3] визначаються як ресурси, які підприємство має на своєму балансі для подальшого використання у господарській діяльності. Це можуть бути сировина, матеріали, готова продукція, незавершене виробництво та інші види запасів, які підприємство використовує для забезпечення своїх виробничих і комерційних процесів.

Відповідно до п. 6 П(С)БО 9 запаси включають [6]:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;

- незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів. Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу;

- готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;

- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;

- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року;

- поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за Національним положенням (стандартом), а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання.

Необхідність створення запасів на підприємстві викликана багатьма причинами (рис. 1).

Рис. 1. Перелік причин щодо необхідності створення запасів на підприємстві
 Джерело: розроблено на основі [5]

При створенні запасів ніколи не можна забувати про дотримання балансу. З одного боку, вони можуть забезпечити безперебійність виробництва (тобто компенсувати коливання попиту). Але з іншого – це ресурси, які на певний момент не використовуються та крім власної вартості потребують додаткових витрат на своє утримання [11].

Саме управління запасами включає визначення операційних цілей управління запасами, планування потреби в запасах, організацію роботи складських працівників, розстановку і налагодження взаємодії працівників, їх мотивацію шляхом створення оптимальних умов праці та відпочинку, виплати належної заробітної плати та премій, налагодження зв'язків із постачальниками і споживачами, контроль виконання замовлень та утримання запасів на підприємстві, просування запасів по логістичному ланцюгу з метою задоволення потреб виробництва і споживачів готової продукції за оптимальних логістичних витрат [4].

У ході дослідження встановлено, що існує два основних підходи до управління запасами:

- Традиційний підхід – передбачає, що метою управління запасами є мінімізація витрат на утримання запасів.

- Сучасний підхід – передбачає, що метою управління запасами є забезпечення оптимального рівня запасів, який забезпечує безперебійну діяльність підприємства з мінімальними витратами.

Традиційний підхід до управління запасами ґрунтується на принципах мінімальної кількості запасів та максимального використання запасів.

Сучасний підхід до управління запасами ґрунтується на принципах оптимального рівня запасів та ефективного використання запасів.

При управлінні запасами слід враховувати всі можливі витрати на них (рис. 2).

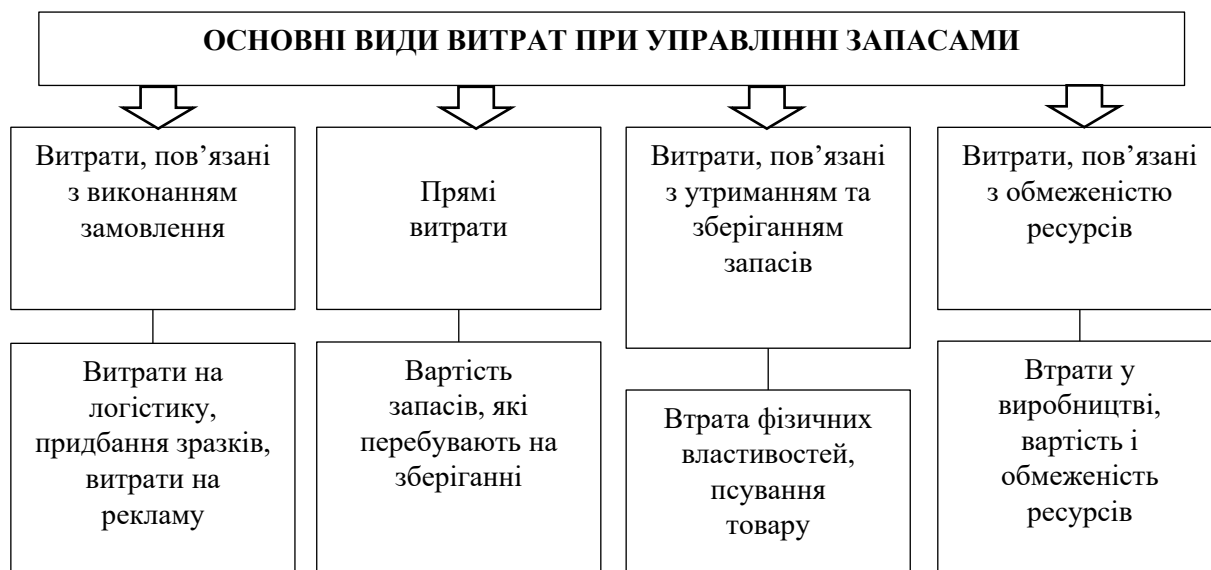

Рис. 2. Основні види витрат при управлінні запасами

Джерело: розроблено на основі [5]

Як наслідок, неефективне управління запасами може призвести до збитків. Фактична кількість запасів може перевищити оптимальне значення, а випадки появи неліквідних залишків будуть ставати лише частішими. Підприємство стане повільніше реагувати на потреби ринку і через це може втратити клієнтів. Це може призвести до нестачі грошей для оплати постачальникам. Тому важливим питанням в управлінні запасами є їх планування [12].

Для управління запасами використовуються такі інструменти: система класифікації запасів, система нормування запасів, система обліку запасів, система контролю запасів, система управління запасами за допомогою інформаційних технологій.

Система класифікації запасів дозволяє розділити запаси на групи за такими ознаками: вид матеріальних цінностей, ступінь готовності до використання, спосіб зберігання, період використання.

Система нормування запасів дозволяє визначити оптимальний рівень запасів для кожної групи запасів. Система обліку запасів дозволяє відстежувати рух запасів на підприємстві. Система контролю запасів дозволяє виявляти відхилення фактичного рівня запасів від планового рівня. Система управління запасами за допомогою інформаційних технологій дозволяє автоматизувати процеси управління запасами.

У аграрному секторі управління запасами мають свої особливості, пов'язані з такими чинниками: сезонний характер виробництва сільськогосподарської продукції; необхідність зберігання сільськогосподарської продукції протягом тривалого часу; значна частка сировини та матеріалів в собівартості продукції.

Враховуючи ці чинники, при управлінні запасами в аграрному секторі необхідно:

- Враховувати сезонний характер виробництва сільськогосподарської продукції.
- Забезпечувати належні умови зберігання сільськогосподарської продукції.
- Оптимізувати структуру запасів, знижуючи частку сировини та матеріалів в собівартості продукції.

У сільському господарстві України у 2022 р. функціонувало 31740 суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм, в той час як у 2021 р. їх було 46070. Варто відмітити, що значна кількість сільськогосподарських підприємств протягом 2018-2022 рр. була збитковою. Їх питома вага у загальній кількості підприємств у 2022 р. порівняно із 2021 р. збільшилася майже вдвічі й становила 21,5 % (рис. 3).

Рис. 3. Динаміка суми чистого прибутку (збитку) та питомої ваги збиткових сільськогосподарських підприємств України

Джерело: побудовано за даними Державної служби статистики України [13]

Розглядаючи динаміку кількості підприємств сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг слід відмітити, що до 2021 відбулось збільшення лише кількості великих підприємств (з 23 до 49), в той же час у 2022 році відбулось стрімке зменшення кількості всіх за розміром підприємств (рис. 4). Питома вага малих підприємств у 2022 р. становила 95,2 % (з них 84,8 % мікропідприємства), і лише 0,1 % – великі підприємства. Серед великих підприємств частка збиткових становить 15,4 %, серед середніх і малих (в тому числі мікропідприємств) – біля 22 %.

Для підвищення ефективності управління запасами в сільськогосподарських підприємствах доцільно використовувати сучасні методи та інструменти управління запасами:

1. АВС-аналіз дозволяє зосередитися на товарах, що мають найбільший вплив на сільськогосподарську діяльність. Це важливо, оскільки в умовах військового часу ресурси часто обмежені.

2. Методи замовлення товарів дозволяють оптимізувати рівень запасів. Метод «Just-In-Time» може бути ефективним для товарів, що мають низьку вартість або доступні в достатній кількості. Метод мінімального/максимального замовлення може бути ефективним для товарів, що мають високу вартість або є важливими для сільськогосподарської діяльності.

3. Використання інформаційних технологій дозволяє відстежувати запаси в режимі реального часу. Це важливо для забезпечення стійкості сільськогосподарської діяльності.

4. Стратегії резервування і розподілу дозволяють забезпечити доступ до ресурсів у разі стрімких змін у військових операціях. Стратегія великих резервів може бути ефективною для товарів, що є критично важливими для сільськогосподарської діяльності. Стратегія резервування з урахуванням стратегічних цілей може бути ефективною для товарів, що є важливими для досягнення конкретних стратегічних цілей.

5. Співпраця з постачальниками дозволяє забезпечити надійність поставок у військових умовах. Створення стратегічних партнерств може допомогти налагодити надійні відносини з постачальниками та забезпечити доступ до ресурсів у разі потреби.

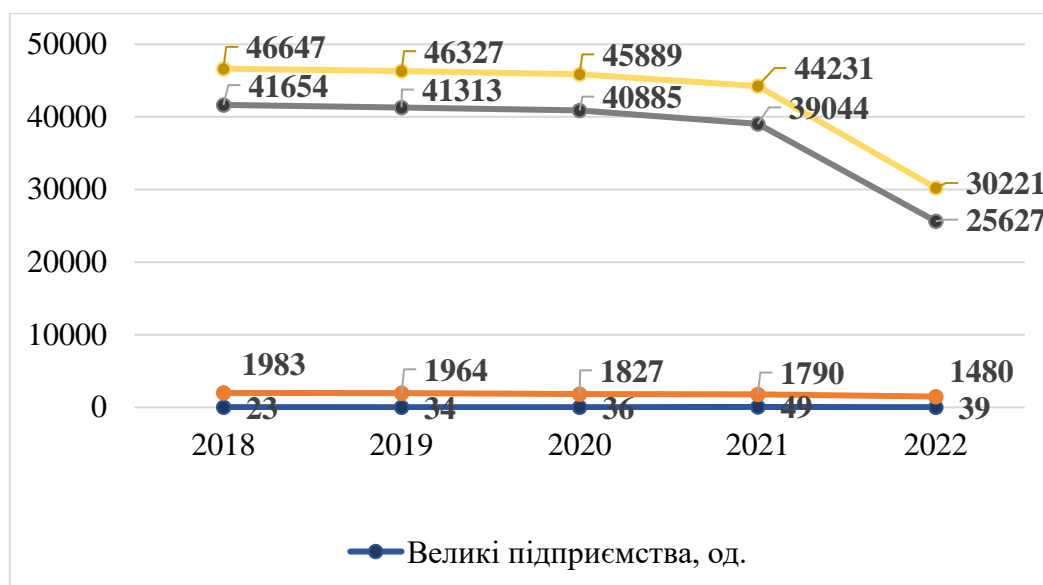

Рис. 4. Динаміка кількості підприємств (сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг) з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства

Джерело: побудовано на основі даних Державної служби статистики України [13]

Особливо гостро постає проблема управління запасами сільськогосподарських підприємств України в умовах воєнного стану. Під час воєнного стану управління запасами в аграрному секторі вимагає особливих підходів для забезпечення стабільності та продовження функціонування підприємств. Серед даних підходів варто виокремити наступні:

- Диверсифікація постачальників – зменшення ризиків від перерв у постачанні шляхом співпраці з різними постачальниками та регіонами може забезпечити більшу стійкість у воєнний період.

- Оптимізація логістики – ефективне управління та планування логістичних процесів може допомогти зменшити витрати та ризики під час транспортування та зберігання продукції.

- Використання технологій – впровадження сучасних технологій у сферу управління запасами, таких як системи автоматизації складу та моніторингу запасів, може покращити ефективність та точність процесів управління.

- Створення резервів – формування резервів товарно-матеріальних запасів для надзвичайних ситуацій може забезпечити необхідний запас продукції та матеріалів у випадку перерв у постачанні.

- Співпраця з державними органами – співпраця з урядовими органами та організаціями може допомогти вирішити проблеми з логістикою, постачанням та інші аспекти управління в умовах воєнного конфлікту.

Дані підходи можуть допомогти сільськогосподарським підприємствам забезпечити стійкість та продовжити ефективну діяльність навіть у воєнний період. Важливо планувати та реагувати на зміни вчасно, а також розглядати кожен випадок індивідуально, враховуючи специфіку підприємства та регіональне розташування по відношенню до зони воєнних дій.

Отже, ефективне управління запасами дає змогу знизити тривалість виробничого й усього операційного циклу, зменшити поточні витрати на їх зберігання, вивільнити із поточного господарського обороту частину фінансових коштів, реінвестуючи їх в інші активи.

Висновки. Таким чином, запаси – це наявність відповідних матеріальних ресурсів, до яких належать засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності, які ще не використовуються та є необхідними для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення. Аналіз класифікації запасів свідчить про те, що їх поділ має місце за багатьма класифікаційними ознаками. Встановлено, що управління запасами є важливим елементом діяльності будь-якого підприємства, в тому числі й сільськогосподарського. При управлінні запасами

сільськогосподарських підприємств необхідно враховувати сезонний характер виробництва сільськогосподарської продукції, необхідність зберігання сільськогосподарської продукції протягом тривалого часу та значну частку сировини й матеріалів в собівартості продукції.

Підсумовуючи, варто відмітити, що ефективне управління запасами сільськогосподарських підприємств дає змогу прискорити швидкість оборотності капіталу та підвищити його доходність, також зменшити поточні витрати, які використовуються на зберігання запасів, і реінвестувати ці гроші в інші активи, таким способом поліпшивши рентабельність та прибутковість підприємства.

References:

1. Zhars'ka I.O., Khachirova YU.S. (2023). Suchasni modeli upravlinnya zapasamy na pidpryyemstvi [Modern models of inventory management at the enterprise]. *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*,(11-12)312-313), 192-196
2. Verkhovna Rada Ukrayiny. (1999) *Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 9 «Zapasy»* [National regulation (standard) of accounting 9 "Inventories"] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
3. Verkhovna Rada Ukrayiny.(2003) *Hospodars'kyi kodeks Ukrayiny* [Economic Code of Ukraine] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Perebyynis V. I., Drobotya YA.A. (2012). *Lohistychne upravlinnya zapasamy na pidpryyemstvakh* [Logistics management of stocks at enterprises]. Poltava: PUET
5. V.M. Varenyk, M.I. Ryeztsova (2018). *Upravlinnya zapasamy pidpryyemstva: teoretychni ta praktychni aspekty* [Inventory management of enterprises: theoretical and practical aspects]. *Yevropeys'kyi vektor ekonomichnoho rozvytku*, (1(24)), 5-16.
6. Minfin Ukrayiny. (1999). *Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 9 "Zapasy"* [Provisions (standard) of accounting 9 "Inventories"]. URL: www.minfin.gov.ua
7. Verkhovna Rada Ukrayiny.(1999). *Pro bukhhalters'kyi oblik ta finansovu zvitnist' v Ukrayini: Zakon Ukrayiny* [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/99614>
8. Hudzenko N.M. (2016). *Vyrobnychi zapasy yak ob'ekt obliku ta yikh klasyfikatsiya* [Production stocks as an object of accounting and their classification]. in *I Vseukrayins'ka naukovo-praktychna konferentsia molodykh naukovtsiv* (pp. 28-31). Vinnytsya:VNAU.
9. Podolyanchuk O.A. (2018). *Vyrobnychi zapasy: ekonomichna sutnist' ta oblik* [Production reserves: economic essence and accounting]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky*, (5), С. 88-101.
10. Ruban L.O.,Yakovenko T.I. (2019) *Ekonomichna sutnist' ponyattya vyrobnychykh zapasiv na promyslovomu pidpryyemstvi* [The economic essence of the concept of production stocks at an industrial enterprise]. *Infrastruktura rynku*, (34), 319-324.
11. Bondarenko O.M, Titarenko A. D.(2020). *Ekonomichna sutnist' ta klasyfikatsiya zapasiv: oblikovyy ta upravlins'kyi aspekty* [Economic essence and classification of stocks: accounting and management aspects]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, (2/2020), 63-67.
12. Litvinova V., Blihadir M. (2024). *Sutnist' ta vyznachennya katehoriyi «zapasy pidpryyemstva»* [The essence and definition of the category "inventory of the enterprise"], 134-138.
13. Sayt Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny [Website of the State Statistics Service of Ukraine].URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

OKSANA HAVRYSH, OLEH BILUKHA. THE ROLE OF INVENTORY MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON INCREASING THE EFFICIENCY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

The article is devoted to determining the role of inventory management and its impact on increasing the efficiency of agricultural enterprises. The essence of the concept of "inventory" was considered by various scientists and in accordance with the current legislation of Ukraine. The

classification of inventory and the list of reasons for the need to create inventory at the enterprise are given. When creating inventory, you can never forget about keeping a balance. On the one hand, they can ensure uninterrupted production (that is, compensate for fluctuations in demand). But on the other hand, these are resources that are not used for a certain moment and, in addition to their own value, require additional costs for their maintenance. Inventory management is an extremely important element of any agricultural enterprise, as it affects production efficiency, product turnover, financial results and customer satisfaction. The main concepts of inventory management and their impact on the efficiency of agricultural enterprises were studied. It has been established that there is a traditional and a modern approach to inventory management. It has been proven that when managing inventory, all possible expenses for them should be taken into account. The main types of costs in inventory management are considered. It has been established that inefficient inventory management can lead to losses. The following tools are used for inventory management: inventory classification system, inventory rationing system, inventory accounting system, inventory control system, inventory management system using information technologies. The current state and development trends of agricultural enterprises, as well as the peculiarities of inventory management in the agricultural sector, are given. Modern methods of inventory management, which should be used to increase the efficiency of inventory management in agricultural enterprises, are characterized, including the conditions of martial law. It was established that during the martial law, the inventory management in the agricultural sector requires special approaches to ensure stability and continued functioning of enterprises. In addition, effective inventory management makes it possible to reduce the duration of the production and the entire operational cycle, reduce current costs for their storage, release part of the financial funds from the current economic turnover, reinvesting them in other assets.

Keywords: *management, inventory, inventory management, efficiency, agricultural enterprises, demand, supply, costs, profit.*

УДК 631.15:331.522.4(477)

DOI: 10.31673/2415-8089.2024.043440

Голобородько Альона Юріївна,
д.е.н., професор,
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій
Кишенич Софія Олександрівна,
магістрантка,
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій

ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА СІЛЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження трудового потенціалу на сільськогосподарських підприємствах України зумовлена браком робочої сили, старінням сільського населення та зниженням професійної кваліфікації працівників. Ці виклики потребують наукового аналізу механізмів відтворення та розвитку трудового потенціалу для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності аграрного сектору в умовах глобальних змін. Сільське господарство залишається базовим сектором, який забезпечує продовольчу безпеку та експортний потенціал України. Зростання кількості аграрних підприємств спостерігається у таких регіонах, як Вінницька, Дніпропетровська та Кіровоградська області, проте дефіцит трудових ресурсів посилюється через демографічні й технологічні зміни. Особливої уваги потребують інвестиції в модернізацію інфраструктури, впровадження сучасних технологій і розвиток сталих практик для підвищення продуктивності. Подальші дослідження мають